geplaatst, en ook thans nog werpt U daar geen „mantel der (pseudo-) liefde" overheen. In „De Reformatie" van 8 dezer, blz. 285, schrijft U (met mijn hartelijke instemming) contra Ds H. W. Engelkes: „Zoolang de DAAD daar zoo hard en bitter en onchristelijk blijft, begeeren wij de vereeniging niet". En in de „Bijlagen" bij het Kerkelijk Handboek spreekt U op blz. 7 van „de infame schorsing van ondergeteekende" (ook die kwalificatie heeft mijn volle instemming). Maar wat beteekent het dan, dat U bij een eventueele gedachtenwisseling daarover „heel weinig" wilt zeggen? Het kan niet beteekenen, dat U ook hierin „veel" (ongeestelijks) had te overwinnen, want naar mijn overtuiging ging het, wanneer U vroeger over de schorsingen en de geschorsten sprak, evenals nu om een getuigenis voor het recht en de waarheid Gods (zie ook wat U in „De Reformatie" van 4 Mei j.l. schreef aan het adres van Dr Hommes over uw „geraaktheid").

Thans het tweede: het niet zonder bedenking zijn van de uitlating van Ds de Vries. Men hoort reeds bij de synodocraten vertellen, dat Prof. Schilder is „veranderd", zijn houding heeft gewijzigd, zijn verleden verloochend, enz. En bij sommige vrijgemaakte broeders komt de twijfel zich aandienen, of het met uw houding wel steeds in orde is geweest, of U (om het maar wat populair te zeggen) eerst niet wat te hard van stapel is geloopen en nu tot beter inzicht is gekomen, n.l. dat het „wat kalmer aan" moet. Ik wil daarover niet te veel zeggen, om niet den indruk te wekken, dat ik me over Ds de Vries zou willen beklagen bij U; zoo noodig zal ik er zelf wel met hem over spreken.

Maar ik gevoel mijzelf bij deze dingen ten nauwste betrokken. Ik zal nimmer de dagen vergeten van 1944, toen ik geroepen werd tot getuigen tegen het onrecht, dat dreigde en dat ook werd gedaan. U spreekt op blz. 7 van de genoemde „Bijlagen" over „enkele publicaties van het bekende comité in Voorburg"; misschien hebt U daarbij ook de geschriften van broeder Van der Wiel en mij op het oog. Welnu, ik ben sindsdien niet veranderd: wat ik in die geschriften heb gezegd, neem ik nog ten volle voor mijn rekening. Als er van „verandering" bij mij sprake zou zijn, dan zou het zijn een bevestigd worden in de daarin uitgesproken overtuigingen. Ik kan daarop nog steeds teruggrijpen, ook bij de beoordeeling van de daden der „revisie-synode" en bij de bepaling van mijn standpunt daar tegenover. Ik heb geen andere begeerte, dan met de hulp van den Heiligen Geest deze lijnen door te trekken ter voortgaande reformatie voorzoover de Heere mij daartoe gebruiken wil. Naar mijn meening ligt het samenspreken met de Utrechtsche deputaten conform uw rapport en de door de synode aangenomen conclusies in dezelfde lijn, de lijn van het getuigen niet voor onszelf maar voor het recht en de waarheid Gods. Maar bij niemand worde daarom de indruk gewekt, dat U (of de synode) van die lijn zou zijn afgeweken. Ik zou het daarom ten zeerste op prijs stellen, indien U, liefst in „De Reformatie", hierover van uw meening deed blijken. „Gij zijt mij onvergetelijk"; inderdaad! Dat geldt ook de profetische gestalte, waarin U me verscheen in 1944 en me daarna voor oogen zijt blijven staan.

Tot zoover de heer Mekkes, dien we gaarne beantwoorden.

We merken daartoe op:

1. Controle der persverslagen houdt niet in, meen ik, dat elk woord nu wordt goedgekeurd (dan zouden de leden van het moderamen wel heelemaal niet meer kunnen slapen in synodedagen), doch dat àl te rare bokkesprongen worden voorkomen.

2. Ds de Vries heeft dan ook m.i. iets ánders gezegd. Naar mijn herinnering kwam het hierop neer: K. S. had, indien hij gewild had, dien dag waarop hij het rapport der commissie verdedigde, gelegenheid volop gehad, zijn vleesch te laten spreken, zijn persoon te maken tot een thema der besprekingen en daarin te laten aan het woord komen, „zijn" zaak te behandelen. Hij heeft dat evenwel niet gedaan; van ressentiment heeft de vergadering niets gemerkt. Typeerend was in dat verband de uitdrukking van het heel weinig zeggen over de personen van de geschorsten; het weinig zeggen van de schorsingen (de in een punt des tijds geschiede handelingen), doch des te meer over de kerkrechtelijke theoriecn, die daarin aan het woord kwamen. Gaan de synodocraten (nu spreekt niet meer ds de Vries, maar K. S.) op wat hun aangeboden wordt in, dan zullen ze b.v. eindelijk eens gedwongen zijn de weerleggingen van de dwaze beweringen van de heeren Nauta en Dijk, c.q. het moderamen-Berkouwer, in hun beschuldigingen neergelegd, op te nemen in de kerkelijke archieven. Ze hebben destijds den ondergedokene de kans tot geargumenteerde afwijzing van hun beschuldiging niet gegund; durven ze een schriftelijke openbare ontmoeting aan op de onzerzijds gestelde conditie, dan zullen ze tenslotte toch zulke weerlegging moeten in ontvangst nemen en aan hun kerken voorleggen. Dat is precies, wat K. S. in 1944 hun plicht genoemd heeft.

3. Het geen br. Mekkes bedenkelijk scheen in de uitlating van ds de Vries, is, zie ik wel, daarmee verdwenen.

4. Immers: Schilder heeft niets moeten overwinnen om te spreken zóóals hij dien dag deed. Die dag heeft hem enkel vreugde bereid. Vreugde om de kerken, die schandelijk onwetend zijn gehouden, en die ook maar al te gretig hebben gecapituleerd voor hun over hun hoofd heen redekavelende synode. Ds de Vries zei niet: K. S. heeft zich overwonnen, doch: hij heeft zijn vleesch niet laten spreken. Br. Mekkes heeft volkomen gelijk: wat ik dien dag zeide, was alleen maar wat ik altijd zei. Ds de Vries is het daarmee volkomen eens, meen ik.

5. Duidelijk zal nu ook zijn, dat ik met br. Mekkes instem inzake den samenhang van de afschuwelijke DADEN der uitwerp-synode, en haar theoriecn. Maar het ging en het gaat mij niet om de acte (den aoristus) der schorsING, doch om de lange lijn der theorieën, die daarachter liggen. Zouden we over de schorsINGEN (meervoud) moeten gaan beginnen, dan kregen we duizend en één gevallen, elk met een eigen persoonlijken inslag. Geval-Schilder, geval-Greijdanus, geval-Van Dijk, geval-Lindeboom, enzoovoort, enzoovoort. Een rechter, die met processen te maken heeft, MOET daarop ingaan; een „bodemproces", dat de plaatselijke verschillen zou verdoezelen, zou wel de grootste onrechtvaardigheid zijn, al acht ik ze niet onmogelijk, gezien den ook bij de rechtbank constateerbaren invloed van V. U. synodalisten. Maar in de kerk blijft het MOMENT in de zonde altijd van minder belang, dan de volharding in de zonde. Dat geldt bij alle tucht, dat geldt ook in ónze tucht over de schismatieke synode-Berkouwer, geschandvlekt voor God en menschen. Handhaaft men ginds de afvallige theorieën, zooals tot nu toe het geval gebleken is, dan is DAARIN de verharding in de zonde openbaar. En dan zal het mij een vreugde zijn, dat aan het licht te brengen in een openbare schriftelijke waarheidsverkondiging aan de uitwerpers van Gods knechten, die het recht des Heeren hebben bediend aan deze gruwelsynode.

6. Wat de synodocraten over mijn persoon zeggen, laat mij koud. Zou ik hun lasterpraat ontgaan kùnnen? Immers neen? Ze zijn in dezen tot een oordeel overgegeven en als God hen daaruit onttrekken wil, zal het mij een vreugde zijn, daarin, door hen te dwingen, hun kerken eindelijk de stukken van ons te doen toekomen, zijn instrument te wezen. Hun persoonlijke aanvallen, b.v. in de pers van ds Toornvliet, of het blad van dr Ridderbos, laat ik meestal loopen. Ik lees hun bladen niet, krijg ze ook niet toegezonden, en heb beter werk te doen. Ik herinner me de uitlating van een synodocratisch boekhandelaar, dat hun geschriften worden gekocht met name door de vrijgemaakten. Inderdaad, die betalen al dien toevoer van kwade stoffen. De synodocraten praten zoo druk over dien „veranderden" Schilder. Is 't wonder? Ze moeten immers maskeeren, dat ZIJ veranderd zijn? Een synode, die eerst zei: voor wedergeboren houden, en anders eruit, en later: ge moogt ook wel zeggen: te wederbaren (wat Schilder hun als hun EIGEN consequentie aanwees in zijn nauwelijks gelezen brief van 3 Dec. 1943), en die dan toch de schorsingen handhaaft, doet, zie het Rapport, goddeloos, tot haar „stijl" behoort het, al maar over personen te praten, niet over de theoriecn. En dáár willen wij nu een eind aan maken door schriftelijke, openlijke waarheidsverkondiging, beiderzijds te publiceeren, als zij daarop ingaan. Ze kunnen het moeilijk laten, als ze zich niet willen blameeren boven hetgeen reeds aan blamage hun overkomen is.

7. Dat K. S. zou meenen, eerst te hard van stapel te zijn geloopen, is natuurlijk een dwaasheid. Want men heeft kunnen lezen, dat de Groningsche synode, op voorstel van de commissie, waarvan K. S. rapporteur was, besloten heeft, de gedachtenwisseling in te zetten met een openbaar getuigenis, dat precies en duidelijk zegt, dat vrijmaking, nu evenzeer als te voren, de eenige van God geboden weg is. Ondergeteekende dankt nog steeds uit den grond van zijn hart God voor de Haagsche vergadering, en is overtuigd, dat zonder die gezegende vergadering de toestand in Nederland anders zou zijn. En de afval grooter.

8. Inderdaad had ik het oog ook op de met grooten dank door mij destijds gelezen bijdragen van br. Mekkes. Met wat hij schreef, ben ik het nog steeds geheel eens. Ook met wat hij in dezen brief zegt over zijn huidige zienswijze.

9. In den brief van br. Mekkes komen enkele passages voor, die ik liefst had weggelaten uit een door mijzelf geredigeerd orgaan. Maar nu hij het zelf aan het slot wenscht, en ik zelf bovendien meen, dat het nu nuttig kan zijn, verkeerde indrukken weg te nemen, besloot ik toch tot onverkorte publicatie van zijn brief, met dit mijn antwoord.

10. Want toen Tazelaar tot de Joden zei, het oude bondsvolk: gij zijt mij onvergetelijk, toen bleef zijn critiek op het Jodendom van kracht. Juist omdat het oude bondsvolk het nieuwe onvergetelijk is, juist daarom moest er getuigd worden tegen de zonde der verachting van Gods genadewerk. Precies zoo dwingt het onvergetelijk-zijn van wat eens bij ons was, en nu het in uitwerping schismatieke pad opgegaan is, tot bediening van Gods recht aan een kerkgemeenschap, die zienderoogen achteruit holt, nadat zij heeft uitgeworpen, wie zij niet missen kon tegen den groeienden afval, die den stroom van haar eens zoo krachtige leven dreigt te doen verzanden.

K. S.

HET BEFAAMDE ARTIKEL 31.

Van synodocratische zijde houdt men niet op, te verzekeren,

a) dat besluiten eener synode ALTIJD moeten worden uitgevoerd, al zijn ze nòg zoo raar, zoolang ze niet herroepen zijn door de generale synode; tenminste, als men in het kerkverband wil blijven;

b) dat de generale synode niet aan de K. O. gebonden is: ze mag ze immers veranderen?

Maar wat zei de Particuliere Synode van Arnhem, 13 Juni e.v., 1598? Dit:

„Hetghene dat eenmaell in den sijnodo gedecreteert is, en sall geensins noch classis noch kerkenraedt sich vervorderen tho annulleren ofte verbreecken, tensij dat bewesen kan worden, dat sulcx met G. Woort ende gemene kercken-ordeningh strijdich sij" (Reitsma & Van Veen, IV, 71).

Hieruit blijkt duidelijk:

a) een „mindere" vergadering mag, indien het bewijs te leveren valt van strijdigheid met Schrift of K. O. een besluit annuleeren of verbreken;

b) ook de synode is aan de Kerkenordening gebonden.

Terecht wordt dan ook door Reitsma en Van Veen in het register, bl. 390, uit dit besluit geconcludeerd: DE KERKENORDENING STAAT BOVEN DE BESLUITEN DER SYNODE.

Onbegrijpelijk, dat dr Nauta dit artikel van de Arnhemsche Acta niet heeft aangehaald, toen het erop aankwam, zijn krommen handel te verdedigen.

K. S.

STUDENTENCORPS F. Q. I.

Bij de op 18 Juni gehouden senaatsverkiezing voor het corpsjaar 1946-1947 van het Studentencorps F. Q. I. te Kampen zijn de volgende heeren gekozen:

A. H. Algra, praetor;
J. Faber, abactis;
C. Trimp, quaestor;
K. Deddens, assessor I;
C. J. Ketel, assessor II.

Het abactiaat is gevestigd Graafschap 29 A te Kampen, vac. adres Hoogte Kadijk 175 te Amsterdam.

K. S.

OPLEIDING DIENST DES WOORDS.

Overschrijving van geblokkeerde gelden.

Op 5 Juni j.l. werd het volgende schrijven van de Nederlandsche Bank N.V. te Amsterdam, afd. Deblokkeering, ontvangen:

Stichting voor de Financieele Verzorging van de Opleiding tot den Dienst des Woords in de Gereformeerde Kerken in Nederland,
Herman Colleniusstraat 13, Groningen.

Naar aanleiding van Uw schrijven van 27 Mei deelen wij U mede, dat wij mits dezen vergunning verleenen, dat van de geblokkeerde rekeningen van de kerken de bedragen, toekomende aan de Stichting voor de Financieele Verzorging van de Opleiding tot den Dienst des Woords in de Gereformeerde Kerken in Nederland, worden overgeboekt op de geblokkeerde rekening der Stichting bij de Coöp. Groningsche Boaz Bank, Groningen.

De Nederlandsche Bank N.V.
w.g. onleesbaar. w.g. onleesbaar.

Kerken, welke destijds gelden, bestemd voor de Opleiding bij hun bankier hebben gedeponeerd en die tot dusver nog niet aan de Stichting konden overmaken, worden verzocht thans onder verwijzing naar bovenstaande vergunning hun bankiers opdracht te geven tot overschrijving van genoemde gelden op de geblokkeerde rekening der Stichting bij de Coöp. Groningsche Boaz Bank te Groningen. Een specificatie van het overgemaakte bedrag gelieve men in een afzonderlijk schrijven aan het adres van ondergeteekende te zenden.

Namens het Bestuur der Stichting:

C. Lettinga, penningmeester.
Herman Colleniusstraat 13,
Groningen.

EEN BESCHOUWING VAN Ds W. S. PONTIER.

Een lezer verzoekt ons critiek te leveren op een artikel van ds W. S. Pontier, synodocratisch predikant, redacteur van „Westlandsche Kerkbode", vol critiek op de niet eens door ds P. gelezen(!) beslissing van onze synode ter zake van het bij correspondentiekaart van ds Weggemans tot ons gekomen „verzoek of u bereid zijt tot zulk een samenspreking, als bedoeld door de synode, voorgezeten door ds Duursema".

Maar ik zie een beteren weg dan onze lezer voorslaat.

Waar moet ik beginnen en eindigen als ik al de misverstanden van ds Pontier moet weerleggen?